

A nyomor apróhirdetéseai.

— Egy jótékony uriasszony jegyzőkönyvéből. —

(Saját tudósítónktól.)

Egy jólelkű uriasszony, — a tisztelt kivételek közül való — a ki nemcsak nevével üz jótékony-ságot, megszólított a minap egy gyermekvédő-egyesület irodai helyiségében:

— Nem figyelik meg önök a szerkesztőségben, hogy gombamódra szaporodnak a nyomorhirdetések? Persze e szomorú és inséges napokban nem is tűnik fel az apróhirdetési nyomor. De igazán szembeötlő, hogy a szivettépő felhívások simán és gördülékenyen folyamodnak az adakozók jó szívéhez; a kétségbeesett sorokból bizonyos üzleti járatosság áramlik, mely gazdag tapasztalatokon okos, nem tévesztheti el célját.

Megvallom, én se következtetés útján állapítottam meg a rongyjelmezbe bujt álnyomorgók garázdálkodását s a kitűnően szervezett kéregetőbandák szédelgéseit. De a magam kárán okulva, kötelességem figyelmeztetni a közvéleményt, a könyörület ujságolvasó közönséget, hogy óvakodjék a szélhámosoktól. Nem az bánt engem, hogy csontokon rágódó paraziták netán érdemetlen koncert kapnak, de a szenvedőket félttem, a meghatóan igaz nyomort, a bujkáló szegénységet, mely feltétlenül kárát vallja a kéregető manővereknek. Manapság amugy is kevés az adakozó és aránytalanul nagy a kéregetők sokasága. Ha mások is úgy járnak majd, mint én jártam a minap s mint több ízben jártam már hetekkel ezelőtt, megrendül a bizalom, a nyomorhirdetések hitelüket veszítik, az emberbaráti szájalom végképp eltompul. Ezt akarom én felhívásommal megakadályozni.

Mindenekelőtt azonban tapasztalataimról számolok be, azután a szerkesztőségekhez és a kiadóhivatalokhoz volna tiszteletteljes kérelmem: rostálják meg a hazug nyomorhirdetéseket, győződjenek meg a szomorú kéregetők igazságáról, a többit pedig bizzák reánk, a karitatív munkát mi szívesen elvégezzük a kültelkeken.

Egy fővárosi napilap apróhirdetéseai között olvastam a múlt héten e nyomorközleményt:

Egy szegény özvegyasszony,
a ki három hónap óta ágyban fekvő beteg, két gyermekével keserves inségnek néz elébe. Legidősebb gyermeke nyolcz esztendő, a legfiatalabb három éves. Házbértartozása miatt ki akarják lakoltatni, a jószívű emberekhez fordul bajával, hogy mentse meg a legszörnyűbb gondtól. **Özv. Pollák Istvánné, Lőrincz-utca 24.**

Egy ismerős uriasszony kivágta a hirdetést és elküldte nekem. Nem szégyenlem bevallani, hogy engem könyekig meghatott. Másnap délelőtt jótékony egyesületünk megbízásából utra keltem s a Lőrincz-utca 24. számú házában nem találtam meg Pollákékát. A házmesterné, a ki jóra való asszonynak látszott, vállat vont, mintha többet is tudna a dologról, de a beavatkozást feleslegesnek véli. Barátságos unszolásomra mégis megszólalt:

— Pollák Istvánné csa' ugyan itt lakott nálunk, de mi bizony nem lakoltattuk ki, egyszerűen elköltött az István-utrá. Azót, ugy tudom, megint a Lőrincz-utczában bérelt lakást, az 53. számú házban. Ne fáradjon, nagyságos asszonyom, nem érdemes azokon segíteni. Pollákné nem özvegy asszony, van annak támogatója. No de ne szólj szám, nem fáj fejem, én senki dolgába sem avatkozom.

Többet aztán harapófogóval se tudtam kivenni belőle. Nem rösteltem a fáradságot, a kíváncsiság is ösztökélt, — mint mondtam, jártam már én így ujsághirdetések nyomán egynéhányszor — és elmentem az 53. számú házba, a hol ugyancsak a házmesternéhez kopogtattam be. A házmesteri lakás előtt egy okoszemű fiucska majszolta

uzsonnakenyerét és illedelmesen megkérdezte tőlem :

- Kit tetszik keresni, naccsága?
 - Pollákékat keresem.
 - Pollákékat, a kik az ujságban hirdetnek?
- Nincsenek otthon!

Pollákékat tehát úgy ismerték, mint a kik az ujságban hirdetnek, ez a foglalkozásuk. A házmesterné utóbb készséggel világosított fel Pollákék családi állapotáról. Elmondta, hogy az asszony kávéházi takarítónő s havonta ötvenhat koronát kap. Öt gyermeke van s a két idősebb lány — az egyik tizenhatsz, a másik tizenhat éves — maga keresi meg kenyerét. A három kisebb gyermeket a Fehérkeresztben helyezte el az élelmes családnak. Embere is van Polláknak s ez az ur vezeti az üzletet, a hirdetési alosztálynak ő a teljhatalmu és bőven költő főnöke. Mert van ám jószívű ember Budapesten fölös számmal. A házmesterné naponként többször is látja a pénzeslevélhordót, a mint eltűnik Pollákék lakásában s leszámol a nagyságos urral.

— Nagyságos ur, bizony nagyságos ur — folytatta a ház buzgó öre. — Tessék csak benézni a lakásba, rám bízták a kulcsot. Ugy-e hogy nem nyomortanya? A házbért pontosan fizetik, most sincsenek hátralékban. Meg aztán lilasült is van az asztalon, torta, csukorsütemény. Jó fejőstehén az az apróhirdetés, ne gondoljon Pollákkal, nem szorulnak azok a nagyságos asszony segítségére.

*

Ime egy másik apróhirdetés, hazug, mint az első: erről is magam győződtem meg.

Tüdővészes, hatgyermekes családjának jó embereinek segítségét kéri. Cím: Janicsár-ut, városi ház. Mentsenek meg az éhenhalástól.

Alig négy hete, hogy meglátogattam a tüdővészes családját. Csakugyan a Janicsár-uton lakik s ott nincsen olyan bőség, mint Polláknál. Tüdővészről persze szó sincsen az asszony munkabíró, ép, egészséges; a gyermekek iskolába járnak, ingyen ebédet kapnak, a jótékony egyesületektől pedig több tételben többször tíz korona segélyt. Az éhenhalás, a téli nyomor borzalmait itt sem észlelhetjük: a kemenczében barátságos tűz égett s a fazékban is volt ennivaló. De ez hagyján, volt ennél külön esetünk is, bár nem velem esett meg, a barátnőmmel.

A lapok nyomorhirdetése nyomán járva, sok könyvet szarított fel, sok éhes kicsi száját táplált ez a páratlanul nagylelkű asszony. A kültek egy dűledező viskójában járt — az utca nevét nem mondta meg, a kéregető bandát sem akarta kiszolgáltatni a rendőrségnek, pedig a közbiztonság szempontjából czélszerű lett volna kifűstölteni a darázsfészket. Szegény arany szívű barátnőm súlyos ideggyógyulással fizette meg jólelkűségének árát, pedig nem fiatal asszony és az egészsége is ingatag. Mire a megjelölt utca gyanus házikójához érkezett, már alkonyodott: borus nap lévén, négy óra körül sötétség borult a külvárosra. Házmesternek, házmesterlakásnak semmi nyoma, találomra nyitott be egy udvari lakásba, a hol — egy piszkos szám jelezte — a szivbajos apa lakik két angol-kóros fiacskájával. A szivbajos apa két idegen suhanczczal pálinkázott odabent. Hórihorgas, java-korabeli férfi volt, az ittasság jókedve ült ábrázatán. A mikor meglátta előkelő vendégét, pálinkával kínálta meg és sunyi alázatossággal kelt fel az asztaltól:

— A hirdetés miatt tetszett jönni?

— Sajnálom, hogy eljöttem. Mért pálinkázik, ha beteg, és hol vannak a beteg fiacskái?

— Bizony azok megnőttek, mire eszükbe jutott, hogy a szegény ember dolgával törődjenek. Mi jót hozott a naccsága?

Barátnőm az ajtóhoz közeledett: megszállta az undor és a félelem. A ficzkók felugrottak s a hórihorgas utjukat állta volna, de e perczen székér

zördült az udvaron. Elfutva, remegő sietséggel menekült a szegény asszony, s bucsuzóul ezt kiáltották utána:

— A fülönfüggőjét itthagyhatta volna!

Nem, uram, ujsághirdetések nyomán többé nem indulunk el, pedig tudj' Isten, ártatlanokat, vizbefulókat károsítunk meg jogos kétkedésünkkel. És itt kezdődik a szerkesztőségek és kiadóhivatalok feladata. Tudom, hogy önök is állják az ostromot, az ujságíró jó szíve ismeretes, a hány kéregető, mind a redakciókban panaszozza el a baját. Az ujságírónak se telik mindig keresetéből, s a mikor megindul a szíve, a közönséghez appellál, hisz a közvetítéssel is jót cselekszik. De mindnyájunk nevében kérem, a mi szent ügyünk érdeke úgy kívánja, ne vakon cselekedjenek jót, győződjenek meg előbb az igazságról. A rendőrség útján, ha nincs más mód, vagy tudom is én, valahogy el kell háritani a hazug kéregetést, az indokolatlan koldulás veszedelmét. Egy hazug apróhirdetés száz inséges család szájából veszi ki az irgalom kenyerét.